

Nr 101.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1953/54 till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Sam. B. Norup.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen uttalas, att spørsmålet om den framtida utformningen av utbildningen av skogsarbetare bör bli föremål för ytterligare överväganden, innan slutlig ställning toges därtill. Med anledning härav förordas, att utbildningen tills vidare skall bedrivas i nuvarande form samt att till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. skall för budgetåret 1953/54 anvisas ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
6 mars 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Norup, fråga om anslag till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. samt anför därvid följande.

Å riksstaten för innevarande budgetår har under rubriken Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. uppförts ett reservationsanslag av 350 000 kronor. Av detta anslag avses 335 000 kronor till skogsbrukskurser, 10 000 kronor till kurser för virkesmätare och 5 000 kronor till bidrag till vissa föreningar.

I årets statsverksproposition (IX ht punkt 190) har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till nämnda ändamål för budgetåret 1953/54 beräkna ett reservationsanslag av 350 000 kronor. Jag torde nu få återkomma till denna anslagsfråga och därmed sammanhängande spörsmål.

Skogsstyrelsen (skr. 30/8 1952) hemställer, att för nästa budgetår skall anvisas *dels* till kurser för virkesmätare ett oförändrat belopp av 10 000 kronor, *dels* till bidrag till vissa föreningar ett likaledes oförändrat belopp av 5 000 kronor, *dels ock* till bidrag till vissa skogsbrukskurser ett med 250 000 kronor till 585 000 kronor förhöjt belopp enligt följande fördelning:

Kurstyp m. m.	Kronor
Ungdomskurser	130 000
Skogsarbetarkurser	165 000
Körarkurser	30 000
Förmanskurser	25 000
Kombinerade kurser	100 000
Instruktionsverksamhet	40 000
Stipendier till elever vid vissa skogsbrukskurser	80 000
Kurser för instruktörer och lärare vid kursverksamheten	15 000
	585 000

Till stöd för sin framställning anför skogsstyrelsen, att det utbildningsbehov, som skall täckas av ifrågavarande kurser, är synnerligen omfattande och angeläget. Sedan medel första gången anvisades å anslaget, har undervisningsverksamheten successivt ökat. Många faktorer har emellertid verkat tillbakahållande, så att fortfarande endast en ringa del av utbildningsbehovet kan tillgodoses. Så har t. ex. tillgången på lärare i arbetstekniska ämnen varit otillfredsställande, lämpliga förläggningsutrymmen har saknats och de omfattande avverkningarna, särskilt under sistförflutna säsong, försvårat elevrekryteringen åtminstone till längre och fullständigare utbildningskurser. Enligt styrelsens uppfattning är förutsättningarna i samtliga dessa avseenden numera gynnsammare. Under de gångna tre verksamhetsåren har ett 90-tal av skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän erhållit specialutbildning i arbetstekniska ämnen samt pedagogik och instruktionsmetodik. Samtidigt har storskogsbruket utbildat instruktörer. Tillgången på lärare kan därför nu anses relativt nöjaktig. Under det senaste året har vidare ett flertal skogsvårdsgårdar färdigställts, och ytterligare ett par gårdar väntas kunna tagas i bruk för undervisningsändamål under budgetåret 1953/54. Slutligen har de vikande konjunkturerna inom skogsnäringen förorsakat en minskad sysselsättning, som bland annat medfört en ökad elevanslutning såväl till fortbildningskurserna för redan yrkesverksamma som till de grundläggande kurserna för ungdom.

Med utgångspunkt från det anförda framhåller skogsstyrelsen, att tiden nu synes mogen att öka undervisningsverksamheten, så att den kan få verklig betydelse för yrkesskickligheten i skogsarbetet och därigenom främja en stabilare arbetsmarknad på detta område. Skogsvårdsstyrelsernas äskanden av medel till verksamheten för nästa budgetår uppgår till ett sammanlagt belopp av cirka 610 000 kronor. För sin del har styrelsen i stort sett kunnat godkänna skogsvårdsstyrelsernas beräkningar och föreslår därför, att till ifrågavarande ändamål skall ställas till förfogande ett belopp av 585 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att Kungl. Maj:t den 18 maj 1951 uppdrog åt *arbetsmarknadsstyrelsen* att söka klarlägga vilka åtgärder som är erforderliga för att trygga skogsbrukets behov av arbetskraft och bereda denna en jämn sysselsättning. Som ett led i detta utredningsarbete har arbetsmarknadsstyrelsen med skrivelse den 19 september 1952 överlämnat en inom styrelsen med biträde av experter utarbetad promemoria angående yrkesutbildning för skogsarbetare. I promemorian framlägges förslag, avseende en genomgripande omorganisation och utvidgning av nämnda utbildning. Enligt förslaget skall utbildningens ledning handhas av särskilda statliga organ, nämligen ett centralt för hela landet samt ett för varje län. På dessa organ skall det ankomma att samordna och stödja arbetet på ifrågavarande undervisningsområde. Därvid skall organen själva eller i samarbete med olika företag, skolor och sammanslutningar bedriva kurs- och instruktionsverksamhet. De skall även förmedla statsbidrag till verksamheten samt i övrigt

handlägga förekommande ärenden. I promemorian förordas vidare, att statsbidrag till verksamheten skall kunna utgå i större omfattning än för närvarande. De årliga kostnaderna efter omorganisationen beräknar arbetsmarknadsstyrelsen till cirka 1 485 000 kronor, innebärande en kostnadsökning för statsverket av i runt tal 980 000 kronor.

Över promemorian har, efter remiss, yttranden avgivits av ett stort antal myndigheter och sammanslutningar. I en del yttranden förordas arbetsmarknadsstyrelsens förslag, medan vissa remissinstanser helt avstyrker det samma eller föreslår väsentliga ändringar däri. Sålunda förklarar *skogsstyrelsen* sig i ett den 13 december 1952 avgivet yttrande i väsentliga delar avstyrka förslaget samt hemställer, bland annat, att för nästa budgetår skall anvisas ett anslag av 730 000 kronor till kursverksamhet på skogens område enligt vissa i yttrandet angivna riktlinjer.

Departementschefen.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att det av arbetsmarknadsstyrelsen i ärendet framlagda förslaget innebär en väsentlig omorganisation av nuvarande undervisning på skogsbrukets område. Förslaget förutsätter för sitt genomförande en mycket betydande anslagsökning. Med hänsyn till att invändningar av delvis principiell natur från några håll riktats mot förslaget, synes det vara angeläget, att spørsmålet om utbildningens framtida utformning göres till föremål för ytterligare överväganden, innan slutlig ställning tages därtill.

Vid nu angivna förhållanden anser jag det lämpligast, att förevarande verksamhet tills vidare får fortgå i samma ordning som under de senaste åren. Medel till ändamålet torde följaktligen även för budgetåret 1953/54 böra utgå enligt de grunder, skogsstyrelsen angivit i sin framställning den 30 augusti 1952. I fråga om anslagets storlek vill jag härvid till en början förordna, att till kurser för virkesmätare och till bidrag till vissa föreningar skall anvisas oförändrade belopp av 10 000 respektive 5 000 kronor. Av sistnämnda belopp bör liksom för närvarande 4 000 kronor avses för Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund. I detta sammanhang torde jag vidare få erinra om att 1952 års riksdag (IX ht p. 184; r. skr. nr 9) medgivit Kungl. Maj:t att för år 1952 tilldela Föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med 60 000 kronor ur domänfondens driftsmedel. Om riksdagen icke har något att invända, torde ett lika stort bidrag av nämnda driftsmedel få tilldelas föreningen även för år 1953.

Vad härefter angår de egentliga skogsbrukskurserna ger utredningen i ärendet vid handen, att behovet av sådana kurser gör sig starkt gällande i nuvarande läge på arbetsmarknaden. Jag är dock icke beredd att tillstyrka den betydande medelsökning skogsstyrelsen i detta avseende föreslagit för nästa budgetår utan förordar, att för ändamålet skall anvisas samma belopp som för innevarande budgetår eller 335 000 kronor. Härvid får jag emel-

lertid anmäla, att jag har för avsikt att i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t, att ytterligare medel till nu pågående eller planerade skogsbrukskurser skall utverkas i form av anslag å tilläggsstat till gällande riksstat.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. för nästa budgetår behöva uppföras med (10 000 + 5 000 + 335 000 =) 350 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* å riksstaten för budgetåret 1953/54 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Eklund.